

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Sermo secundus dominice prime in aduentu.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dominica prima aduentus

Uel fin **A**edam. i. qd omni peccato singu-
lariter immunis et imunes facies. qd venit
p carnis assumptione. i. incarnat^o e in noie dñi
.i. in noie patris miss^o. za do pfe missus ad
explendū volūtarē eius et glorificandū eū.
Deinde iterū sba repentes cōuertūtur
ad ipm. dicētes. ofanna in excelsis. i. salua
obsecro. **B**is dicit ofanna. quia christ est
saluator sūm vtrāq; substātia. scz diuinā et
feciue. et humanā meritoie. **E**t ad scien-
dum de q salute intelligat. determinācybi
se velit saluari. scz in excelsis. i. in celesti-
bus. nō in infimis et terrenis. salua in ex-
celsis q prius saluabis ab infer^{is}. **E**cce du-
plex salus. vna in liberatiōe pene. alia i col-
latione glorie. vbi manifeste ostēdit q ad-
uentus christ nō tñi hominū. sed totū mū-
di salus est. in excelsis. id est in celis et i ter-
ris. et terrēna iungēs celestibus. vt omne ge-
nu sibi flectatur celestū terrestriū et infer-
noū. **S** Istum triplicē honore debēt
christiani hodie facere xpo spiritualit. Pri-
mo nāq; debēt pcedere xpm p cōfessione.
iuxta illud. **P**rooccupem^o faciē eius in cō-
fessione. **S**cdo scq; p mādatorū impletio-
nē vt dicat quisq; **V**estigia illius secutus
est pes meus. **H**ic xps hortatur quēlibz.
dicēs. **T**ollat crucē suā et sequat me. **T**er-
tio debēt pparare viā christo p vestimēto-
rū in viā piccionez. **V**ia est pñs vita. in q
vestimēta sternim^o qñ proximis exēpla vir-
tutum ostēdimus. aut p martyriū. aut per
cōtinētie positū. aut p seiumū. aut p exerci-
tium. **U**el vestimēta in viā ad aduentū chri-
sti sternere et deponere. est antiquā ouersa-
tionē peccati deponere. **R**amos cedere de-
oliva est opa misericōie facere. **O**liva enī mi-
sericordiā significat. **R**amos palmarū cede-
re est de rēpantiōibz triūphare et victoriam
reporare. **P**alma enī victoriā significat.
Et significant hictres status xpo obseqñ-
tes in ecclia. prelati cedūt frondes. pferen-
tes exempla virētia scōrum patrū. ad ex-
plum fidelū. **S**eculares vestimēta pñci-
unt. quia temporalia in xpi obsequiū ex-
pendūt. **R**eligiosi sunt vt asina et pullus. q
dñm in se portāt. in cordibz suis p gratiaz
habitare faciētes. **T**ertio debēt fideles
laudare christū cū turbis. p q̄s significan-
tur omēs ptemplariū q orationi et diuie
laudi magis sunt intenti. **H**ic mouentur
tria dubia. **P**rimū est qre filius dei voluit

incarnari. **A**d qd respōdeo sūm **B**ern. sup
Anti. sermone. xx. qd hoc fecit vt carnaliū
hominū q nisi carnaliter amare non pote-
rāt. cunctas primo ad sue carnis saluarē
amorē affectiōes retraheret. et deinde gra-
datim ad amorem pduceret spiritualem.
Pec ille. **S**cōm dubiū est quare christus
nō est incarnat^o. ante q̄ eo tempe q factus
est. **R**espōdeo sūm **T**ho. super. ij. sniarum
dist. i. **E**t libro. iij. compēdij. ca. vij. qd hoc
deciuit. primo ex eo vt homo defectū suū
agnosceret q erat duplet. scz in cognitiōe
et in virtute. defectus i cognitiōe innotuit
hominī tempore legis nature. quo multi
nō obstante lumine naturali in pessimos
errores ydolatrie sūt prolapsi. **S**ed defe-
ctus i virtute innotuit homi tempore legē
scripte. quia tūc nullus erudit^o p lege p
tuit iugz peccati a se excludere. **I**deo de-
ciuit. vt post ista duo tempora q̄si pparato-
ria veniret christus i mūdum et non ante.
Tertium dubiū **Q**uare ita pauper venire
voluit in mūdū. **R**espōdeo qd h fecit ideo
vt hominī nouā viam salutis ostenderet.
Adā enī amiserat honores. diuitias et
delicias. **Q**ue tria voluit recuperare per
alia tria scz honorem p supbiam. diuitias
p auariciam. delicias p luxuriā. **Q**uia er-
go adā p illa tria recuperare nō potuit
amissam dignitatem. venit fili^o dei et attulit
alia tria. scz paupratem cōtra mūdi diuiti-
as. vt celestes acquireret. **S**ecundo attu-
lit humilitatem contra diabolū. p quas
eius superbiam destrueret. **T**ertio attu-
lit asperitatem cōtra carnem. vt ei^o destru-
eret voluptatem. **U**nde quia totus mun-
dus istis tribus vicijs erat infectus. neces-
sario christus debuit venire cum tribz re-
medijs supradictis. **Q**uare benedict^o sit
quia ita venit in nomine domini. **C**ui^o be-
nedictionis nos participes faciat idē ipse
benedictus et gloriosus in secula seculorū
Amen.

Sermo secundus dominice pri-
me in aduentu.

Accerex tuus ue-
nit tibi māsuetus. **M**atth. xxi.
Si p̄siderem^o fratres carissi-
mi hūane dignitatis excellentiā. et donoz
ac beneficioz affluentia. q̄bz eā diuie libe-

ralitatis et undas pfluuiū misericorditer
 visitauit. absq; dubio sufficienter moueri
 poterit. imo z debet volūtas oīs mortu-
 lū vt in laudē z gloriā tantū largitoris as-
 surgat z deuotissimē pūpat. Sicut nā
 q; magis ille Aug. li. xi. de ciuitate dei. ca.
 xxi. z. xxiiij. dicit. Tota mūdi huius ingens
 creaturaz varietas. solā dei bonitatē ha-
 buit causāz. eo q; vt dicit Ioh. Damasc.
 li. ij. ca. ij. Bonos z supbonos deus nō pren-
 tus suūpō pteplatione. suphabūdātia pie-
 tatis z bonitatis etiā puidit vt creaturaz be-
 nefaceret. atq; ideo vt creature bonitatez
 diuinitatis sue participaret. eas et nō en-
 te ad esse pduxit z cōdidit vniuersa. z cum
 cra. put cuiusq; natura capax erat. beatitu-
 dinis participē effici voluit. vt dicit Pla-
 to i thimeo. Quāuis autē sic magna sic de-
 cora sic multiplicia creauit in celo z in tra
 in mari z in oīb; abissis. oīa tū nō ppter se.
 sed ppter hoīez creare voluit q; sub celo sūt
 vt ait Irido. de summo bono li. i. ca. xi. Et
 Dugo. li. iij. de archa mystica. ca. iij. in p-
 cipio. Nec solū ea q; sub celo. sed etiā q; sup
 celū sunt vt angelos cū eoz mansionibus
 beatis. ppter hoīem creauit z cōdidit. eo q;
 oīes administratozū sunt spūs. ppter eos
 qui hereditatē capiūt salutis. vt dicit ad
 Heb. ij. Perito g; ab hoīe fuit laudāndus
 quē tantis mirificauit bñficijs. Primo q;
 dē dādo sibi esse qd; vtiq; sine magna dei
 bonitate nō fuit. vt dicit Aug. in li. iij. me-
 ditationū. ca. v. Secōdo dādo sibi oīm cre-
 aturazū dominiūz. vt pfit piscib; maris et
 volatilib; celi. Gen. i. Tertio pparādo sibi
 eterne beatitudinis pmiūz. Ad hēnī fecit
 rationalē creaturā de^o vt eā sumē beatitu-
 dinis faceret participē. vt dicit Aug. in li.
 de suba dilectōis. Et autē ista oīa illesa hō
 pseruaret z finē debiti p creaturas ipm vi
 delictē creatorē. psequeret. positus ē in pa-
 radiso volupcratis. vbi fm Bern. sup Lan-
 ti. fmone. xxxi. nihil indigēte sensit. odori
 feris stipat^o malis. i. pomis. fulcit^o florib;
 glia z honore coronat^o. z pstituit^o sup opa
 plasmatōis. cui soz erat z societas cū p-
 cipib; angeloz. z cū oīi militā celestis ex-
 ercitus. Nec ille. Erat itaq; hō in suis na-
 turalib; ad imaginē dei. roboratus corpe.
 pictus specie. spū adimpler^o. restitus aspe-
 ctu. dñs z mūdi possessor. vt dicit Aug. ser-
 mone. ij. de annūciatōe. Erat insup in gra-

tuitis. pteplator dei assiduis. innocentia
 stipat^o. caritate afflatus. sapiā dōrat^o. pru-
 dentia fulcitus. iusticia vestit^o. fortitudie
 vallatus. tēperātia cōposit^o. stabilitate fir-
 marus. vt dicit Ambro. in epla ad sabinū.
 Ecce qnta dignitas hūane pditionis. qnta
 excellētia dignitatis vltra ceteras creatu-
 ras. qnto donoꝝ beneficioꝝ z diuinōzū p-
 rogatiua in eo relicebat. Tū q; vt dicit
 Aug. in smone pdicto de annūciatōe. nul-
 la est felicitas q; non habeat inimicū. eo q;
 fm Salustii. inuidia ex opulētia orta ē. z
 iuxta Bern. in li. de dilectōe dei. Sola mi-
 seria caret inuidia. Princeps oīm viciozū
 vt dicit Aug. omelia. xi. dū videt adā de li-
 mo terre ad imaginē dei factū. z tantis do-
 nis ornātū. moꝝ illis spoliāuit eundē. pa-
 riter z pemit. Tū vulnerat eū in natura
 lib; z gratuitis spoliāuit. vt patet i parabo-
 la de vulnerato. Lu. x. Sicq; adāz amissa
 tēperantia intēperat^o factus est. p dita cari-
 tate malus inuētus est. vt dicit Aug^o. vbi
 supra. hñtur verba de pe. di. ij. Princeps.
 Quo factū est vt idē ipē pmius nō parens
 de paradisi delictijs qsi ob crimen lese ma-
 iestatis a facie dñi. pfiguratus. vagus fieret
 in terra. z q; vt paradisi accola fieret despe-
 rit. in terre tuguriū velut in vallē miserie
 z lacrimaz miserabiliter ē collapsus. in q;
 quidē valle miserie. dignū. p suis demerit^o
 cū tota posteritate sua. eterne mortis exce-
 pit sententiā. vt in eo impleret illud qd; ei a
 dño pdictū erat. Quacūq; die comederit^o
 moriemini. Gen. ij. Morie itaq; duplici. s.
 nature z culpe. vt sic z corpus moreret qd;
 anīe obedire noluit. z anīa interiret q; deo
 parere pcepit. Itaq; mors pvnū hoīez ve-
 nit in mūdū. vt dicit apls. a qua nullus li-
 berare potuit. nisi q; nihil mori deberet.
 vt ait Irido. li. i. de summo bono. ca. xiiij. p-
 pter quod oīes descendentes ab adam fi-
 liū ire merito nuncupabātur. Sicut dicit
 apls. Eratis inquit natura filij ire. Necel-
 sarius igitur erat mediator. h est. recōcili-
 ator q; vt dicit Aug. in li. Enchiridion. ca.
 xxxij. hancirā placaret. hoc autē esse pur^o
 hō nō potuit. sed necesse fuit cū esse hoīem
 z deuz. qui fm Anselmū in li. Cur de hō.
 deberet satisfacere vt hō. z posset vt deus.
 Sz q; nullus tal inueniebat inter hoīes.
 eo q; z si oēs debebat satisfacere. eo q; oēs
 peccauerat z egebat gra dei. nō tū oēs po-

Dominica prima aduentus

terant fatissacere. cū oēs hoies essent potē
tie finite. culpa autēz p qua fatissacere de/
huerant erat infinita. vt dicit **Tho.** super
Iniaz. Ideoqz humanū gen⁹ videns se in
hūmōi fatissacōe defecisse in terris. dama
bar ad dñm. dicens. Emitte dñe manū tuā
de alto. i. filiū tuū vñigenitū. quo videlicet
mortē destruas. hoiem eripias. et p culpa
ire fatissacias. H est q̄ quod pfigurabāt pa
triarche. qd̄ p̄nebāt. p̄phete. qd̄ oprabant
sancti. qd̄ desiderabāt iustū. qd̄ inquirebāt
p̄tōres dicētes illud **Isa. lxiij.** Utinam
dirūperes celos z descēderes. In q̄ v̄bo
magnus on̄dis hūane miserie cumūl⁹. ad
quē releuandū nō sufficiebat totus mūdi
ambitū. qz nō inueniebāt condignus. vt
d̄r ad **Rom. viij.** Qd̄ patet ex eo qz isti nō
petiūt remediū de terra sed de alto z de ce/
lo. **Un̄** prius dicebāt. Emitte manū tuaz
de alto. Et postea. **Utinaz** dirūperes ce/
los. **Magnū** desiderū. magnā necessita/
tem. magnūqz defectū indicat. **Licer** autē
humanū genus non merebāt exaudiri ex
iusticia. tñ p̄gruū fuit exaudiri ex misericōia.
Unde deus p̄ vidēs afflictionē pl̄i sui q̄
erat in egypto diabolice fuiturus. vt dicit
Exodi. iij. z gemitū eius audies. nō ē ob/
litus clamorē pauperū. eo q̄ de eo scriptūz
est. **Quia** nō imp̄petū irascēt. neqz ineter
nū cōminabit. misericōia mor⁹ filiū suū vni/
genitū mittere decreuit in mūdū. **Autē**
missionis aduentūz ne subito inperareqz
veniret. multis voluit pfigurare mysterijs
z p̄dicere p̄conijs. **Inter** q̄s erāt quidaz q̄
de longe p̄dicebant. vt patriarche in lege
nature. in figuris obscuris. qui etiā volue
rūt videre eum sed nō viderūt. vt d̄r **Luā.**
z. **Quidā** p̄p̄s q̄ cū p lege z p̄phetias ma/
nifestius venturū on̄debant. **Sz** hi clama
bant. dicētes. **Deu** q̄s victur⁹ sit qñ hec fi
ent. videbim⁹ eū. sed nō modo. **Lu. xxiij.**
Quidā vero p̄p̄inquisime eū p̄dicere me/
ruerūt. vt apli qui patriarcharū figuras. p
p̄hetaz scripturas implevi dētes. christo
venienti viā p̄parabāt. **Fecit** hoc baptista
iobānes q̄ amonēs pl̄m dicebat. **Dirigi**
te viam dño. recras facite semitas dei no/
stri. **Fecerūt** h̄ z apli. quibz saluator veni/
ens p̄sūqz alijs aduentū suū tam gratiosū
innoruit. innotescensqz toti mundo publi
cari mādauit. dicens. **Picite** filie syon. ecce
rex tuus venit tibi māstuetus. q̄ fuerūt ver

ba in p̄ncipio thematis p̄posita **In** quibz
v̄bis tria tangunt circa saluatoris n̄ri ad/
uentū. **Primo** nāqz describit aduent⁹ filiū
dei vt cōmēdabilis z gratiosus ex admira
bili nouitate sue maiestatis cū dicit. **Ecce**
rex tuus. **Secdo** describit vt desiderabilis
z affectuosus ex optabili vtilitate huma
ne fructuositatis. cūz additur. venit tibi.
Tertio describit vt acceptabilis z solatio
sus ex p̄ciabili pietate diuine bonitatis.
cū subiugitur mansuet⁹. **Non** q̄ hō ampl⁹
timeat p̄ncipē mūdi ip̄m subiugantē au
diens qz venit rex suus vtiqz fortior z po
tentior diabolo rege supbie. **De** quo **Job**
xli. **Ipe** est rex sup omnes filios supbie. q̄
fortior christ⁹ supuenēs euz vicit. vniuer/
saz eius arma abstulit. **Matth. xij.** nō de/
speret amplius neqz sollicitet de aie sue sa
lute. qz venit sibi. **Unde.** **Nihil** solliciti sitis
inquit apl⁹. **Dñs** enī p̄ope est. q̄ scz sup
plebit omnē indigentia insufficiente. **Phi**
lip. iij. **Non** etiā formidet. nec phoretat
excellentiā imense maiestatis. qz venit mā
stuetus. vt dirigeret māstuetos in iudicio. z
doceret mites vias suas.

Dixi primo q̄ in verbis p̄mis
lis describit ad/
uentus filiū dei vt cōmēdabilis z gratio
sus ex admirabili nouitate sue maiestatis.
cū dicit. ecce rex tuus. **Tangunt** autēz hic
tria. magna ponderatiōe digna. **Primo** qz
christi aduentus est admirabilis nouitas.
de qua nouitate d̄r p̄pheta. **Ecce** dies ve
niūt dicit dñs. z suscitabo dauid germē iu
stū. **Et** certe mirabilis nouitas. **Quis** enī
audiuit tale. aut quis vidit sile vt scz dñs
dñoz fieret suus suoz. **Sicut** ip̄e d̄ se ait
Seruire me fecist⁹ in iniquitatibz v̄ris. **Est**
q̄ nouū qz nūqz apparuit sile. vnus enī est z
scdm scz silez in h̄ nō hz. vt d̄r **Eccl̄s. iij.** qz
supra rōem z sup naturaz. **Un̄** **Ps.** **A** dño
factū est istud. z ē mirabile in oculis n̄ris.
Un̄ **Brego.** **Mirabil** natura. mirifice in
ducta. assumēs qd̄ nō erat. manēs qd̄ erat.
Secdo aduentus iste ē excellētissim⁹ maie
statis. qz rex. excelsa regal maiestas ē in ter
ris. i. **Pe. ij.** **Sive** regi tanqz p̄cellēti obe
dite. **Sed** qz tāra sublimitas paup̄i seruo
est formidabilis. ideo tertio additur. tuus.
Est enim rex humanus. **Primo** p̄pter hūa
ne nature conformitatem. **Gal. iij.** **Di**
sit deus filiū suū. natūm ex muliere.

Secundo ppter nature unitatem. **Philip.**
ii. Trinavit seipm formā sui accipiens.
 et habitu inuent? vt hō. **Tertio** ppter doni
 largitatē. **Isa. ii.** Parvulus natus est nobis.
Ecce oino rex tuus. Ita enī angelis data
 nō sunt. qz nūqz anglos apphendit. s; se/
 men abrae apphendit. **Ad Heb. ii.** Est er/
 go rex oim generaliter. qz ipse est rex reguz
 et dñs dñantuz. **Apo. xix.** Et **Thimo. vi.**
Sed tñ est rex hoīs specialitē ppter p̄dicta
 sic qz nec angeloz. qz tali modo nō indiguit.
 nec demonū. qz tali mō nō mernerunt.
 sed indigni fuerūt. vt ait **Anselm?** in libro
Cur deus hō. ca. iij. Sed p̄tenti de ei? ad
 mirabili novitate et gratiositate. brevitē vi/
 deamus q̄s est iste rex glie qz vt hodie in/
 gredit ad saluādas gentes. Est autē rex ve/
 re dicit. qz nullus regit eo meli?. **De q̄ in**
ps. dicit. xxij. Dñs regit me. et nihil mihi
 deerit. Duo dicit de isto rege. Primo. quia
 regit. Et h̄ tripliciter s̄m **Innoc. q̄rtuz sup**
isto d̄ficulo. Primo vt dicit viatorē ne deui/
 et **Sap. x.** Iustus deduxit dñs p vias re/
 ctas. **Sed** vt lux in tenebris ambulante
 ne exorbitet. **Joh. viij.** Qui sequit me non
 ambulat in tenebris. **Tertio** vt pastor gre/
 gem ne a lupis percat. **Dicit. xxvij.** Nō suz
 turbatus te pastore sequēs. De p̄mo d̄r in
ps. Spirit? tuus bonus deducet me in
 terrā rectā. Et **Abacuc. iij.** Deducet me vi/
 ator in psalmis canente. De secō **Joh. viij.**
Ego suz lux mūdi. De tertio **Joh. x.** Ego
 sum pastor bonus. Bene ḡ dicit rex qz sic
 regit vt nauē nauta. vt rex regnuz. vt dux
 exercitū. De nauē **Jaco. iij.** Naues cū ma/
 gne sint circūferunt a modico gubernacu/
 lo. **Hodie** gubernaculū apparuit xp̄s ve/
 niens in mūdu q̄si reputatiōis nullius. qz
 parvulus natus. **Isa. ii.** De regno in ps. Re/
 gnū tuū regnū oim seculozū. De exercitu
Isa. vi. Dñm exercitū vidi oculis meis.
 Bene regit iste rex hoīem sic oculus cecū.
Joh. xxij. Oculi sui ceco. dicit xp̄s. Itē
 regit hoīem sicut frenū equū. **Ecc. xxvij.**
 Facito frenos ori tuo rectos. Nec solū re/
 git freno sed etiā stimulo. ne dormitet. **ij.**
Loz. xij. Datus ē mihi stimulus. Itē vt ma/
 gister scolaz. **ps.** Qui regis isrl̄ intende.
Sed dicit qz nō solū ita prudent regit. s; et
 etiā habūdanter. cū addit. Nihil mihi sub
 isto rege deerit. hoc nō inuenit apud alios
 reges. sub q̄o subditi multa patiunt. dese

ctus et incōmoda. nec est talis curia alien/
 ius regis in q̄ nō oporteret seruitores p se
 de multis sollicitari. **Ecc. i.** Vidi cūcta sub
 sole. et ecce labor et afflictio spūs. hoc nō est
 sub isto rege. qz suis audacter dicit. Nolite
 solliciti esse. **Math. vi.** Vñ petrus p̄fident
 dicit proijcere in eū oīm sollicitudinē. qm̄
 ipi cura est de vobis. **Jō** bene dicit. Nihil
 mihi deerit. **Vñ Aug.** dicit. Pascat cōtem/
 nentē se se genitilē et indeū. et nō pascat se/
 quentē se se xp̄ianū. qz d. nō est verisimile.
 cū ipse p̄misit suis dicens. **Math. vi.** P̄/
 mū q̄rite regnū dei. et hec oīa adiciēt vo/
 bis. **Vñ Luc. xxij.** dicit xp̄s discipul. Nō
 misi vos sine sacculo et sine pera. nūqd ali/
 qd vobis defuit. Qui dixerūt. Nihil. s. de/
 fuit nobis. **Sū** ergo d̄r rex a regēdo qz nul/
 lus regit meli?. Est etiā rex quo nullus re/
 gnat excellētius. qz est rex regū. **Apo. xix.**
vñ respectu eius alij reges sunt. sicut p̄cti
 respectu regis veri et viui. Est insup rex a
 recte opando. **Vñ** poeta **Si** bene regna
 regis dignus es noie regis. **Vñ** **Isido. li.**
ij. de sūmo bono ca. ix. Recte reges vocāt
 qz seipos et subditos bñ regendo modifica
 re nouerūt. Nō est autē hoc facile inuenire
 in regibz terrenis qm̄ in aliquo deficiant.
Nā quid ar̄ si subditos bene regat. seipos
 tñ male decipiūt. **Alexāder magn?** bñ im/
 perabar alijs. sed male sibi. Quia vt d̄r de
 eo. vastabat eū furor aliena vastādi. ita qz p
 ppter nimīa auariciā cū poete corā eo finx̄it
 sent aliū mūdū p̄ter istū. cupiditate maria
 veratus. intra se dicebat. vñ nā posses ipm̄
 h̄re. **David** bene rexit alios. s; se male. eo
 qz cōm̄sit adulteriū et homicidiū. **Salomō**
 bene et sapiētē gubernauit plm̄. sed
 seipm̄ pessime. qz libidine victus ad idola
 triā ē prolapsus. Et qd de singulis dicere
 opus est. cū non est hō sup terrā qz nō pec/
 cet. **Sunt** alij qui bene se regunt. male ve/
 ro subditos. vt simplices et idiote. De qui/
 bus **Dieronym?** in prologo biblie in epi/
 stola ad paulinū. **Sancra** inq̄ rusticitas
 solū sibi prodest. et quantuz prodest ex vite
 merito. tantū obest si cōtra eam inimicus
 surrexerit. **Vult** dicere qz quidaz reges et
 prelari bene viuunt quo ad se et decem. sed
 nesciunt gubernare defendendo. primuz
 ab insulibz inimicorū. **Sed** non sic chu/
 stus. quia et quo ad regimen vite proprie
 bonus rex dicit. qz sine peccato. **Joh. viij.**

Dominica prima aduentus

Quis arguet me de peccato. Et Petrus. In ore eius non est inuentum mendacium. qui peccatum non fecit. Quo autem ad regimē aliorum dicitur rex dicitur. quod de eo dicitur. **Bar. vii.** Bene omnia fecit. quod de nullo rege dici potest. ideo merito dicitur rex. **Tria** autem attollunt in christo statum regium et eius regalem maiestatem commendant. videlicet incomparabilis pietas. inflexibilis equitas et omnipotens potestas. Et ista tria debent esse in rege. De primo quod in rege debet esse incomparabilis pietas. **Lu. vi.** Estote misericordes. regibus tamen omnino indicatur et precipitur. eo quod dicitur. **Sen. li. ij.** de clementia ad nero. ne quod nihil decoris est in regem quam clementia. unde potest et exemplum in signum huius rex apud sine aculeo est naturaliter. quia natura nec seuum nec ultor esse voluit. ideo aculeum detrahit. et ira eius inermis relinquitur. **Unde** de rege dicitur. **Ps. lxxv.** et veritas custodiunt regem. Et quia ergo clementior rege christo. qui ad unum hominis deuotum gemitum omnia peccata dimittit et vindictam peccatorum in temporalis permutat. **Unde** de eo dicitur. **Mat. xvij.** dicitur quod cum oblatum esset regi de bitor. decem millium talentorum. ad simplicem petitionem omnia illi dimisit. per quod significat transgressio decem preceptorum. quia dominus ad deuotum gemitum relaxat. **Ezech. xlvij.** Quacumque hora ingemuerit peccator. omnino iniquitatum suarum non recordabor. **Unde** **Ecc. xvij.** dicitur. Misericordia domini super omnem terram. Non est sic de aliis regibus. qui et si misericordes sunt in amicos. tamen seueri et crudeles in hostes. iuxta illud poetę. **Parcere subiectis et debellare superbos.** Non sic christus qui facit solē suum oriri super bonos et malos. et pluit super iustos et iniustos. Et quod mirum quod ita pius est cum habeat premissum. ut dicitur. **Lu. vi. vij.** ei prius est misereri semper et parcere. ut dicitur **Breg.** in quadam collecta. De scoto. scilicet quomodo in rege debet esse inflexibilis equitas potestatis. **Unde** sic dicitur **Aug. li. iij.** de ciuitate dei. c. iij. Remota iusticia regna non sunt nisi magna latrocinia. Et ideo si rex debet esse pius in bonos tamen debet esse iustus in maleficos. iusticia est erga gentem. Et enim dicitur est illud a domino. **Dale** fructus ne pariaris viuere super terram. **Prodi** xij. In eo ut dicitur pollicetur. li. iij. c. ij. rex per sonam publicam gerit quod omnino iniurias et damna sed et crimina omnia media equitate perimit. Et finem ipsum non est hodie non rancoris. quia gladius eius est gladius colubę. qui sine felle rixat.

sine iracundia ferit. et cum dimicat nullam omnino recipit amaritudinem. Talis rex christus est. de quo dicitur. **Piere. xxiij.** Regnabit rex et sapiens erit. et faciet iudicium et iusticiam in terra. **Ecce** rex sapiens in discernendo. iudex in puniendo malos. iustus in remunerando bonos. Quia rex. ideo non potest in iudicio vinci potestatem. **Thimo. vi.** Solus potens est rex regum. Quia sapiens. ideo seduci vel errare non potest. Quia iustus. ideo munere vel precio amore vel odio corrumpi non potest. **Proverb. vi.** Non accipiet per deceptionem dona plima. Quia iudex. ideo viciis parat. **Piere. x.** Quis non timebit te o rex gentium. Quia ita quod rex. ideo reuerendus a subditis. Quia sapiens. ideo audicus. Quia iustus. ideo metuendus. Quia iudex. ideo formidandus. **De** tertio videlicet quod debet esse potentia in rege potestatis. **Unde** **Proverb. dicitur. xx.** Rex qui sedet in solio dissipat omnem malum intuitu suo. Talis rex christus est. de quo dicitur. **Ecc. xvij.** Deus solus iustificabitur et manet inuictus rex in eternum. Vere inuictus. ita ut demones territi dicant. Quis est iste rex glorie. quod dicitur. Nos habemus regem superbie foris in inferno. Quis ergo est iste rex fortior illo. **Sed** rident angeli dicentes. Dominus fortis et potens in plio. Fortis inquam. deiciendo eum de celo. Potens eum eiciendo de mundo. **Ioh. xij.** Hinc princeps mundi huius eicietur foras. Et dominus potens in plio. capriuos auferendo de inferno. **Mat. xij.** Omnia arma eius auferet. **Timenda** est ergo ista potestas hominibus. ex quo ita intolerabilis est demonibus. **Timenda** est pauperi suo. ex quo ita est formidabilis regi superbo. **B.**

Dixi secundo quod in scriptis promissis describitur aduentus filii dei ut desiderabilis et affectuosus et operabilis utilitate humane fructuositatis. cum addidit tibi. **Multum** desiderabilis aduentus istius domini est quem tot seculorum seculis et fere quinque milibus annorum et ultra totum expectauit genus humanum. **Nec** mirum si fuit ita desiderabilis patribus qui fuit ita utilis omnibus. **Isa. lxxv.** Ecce dominus deus noster iste. expectabimus eum et saluabit nos. **Ecce** fructuosa utilitas quam maior esse nequit. quia salus. que merito fuit sanctis desiderabilis. iuxta illud **Aggei. ij.** Veniet desideratus cunctis gentibus. Et **Dei. pe.** multi. Ipse erit expectatio gentium. Et **ibidem.** Expectabo salutare tuum domine.

Circa qđ sciēdū qđ antiq̄ p̄ses expecta/
bant dñm ⁊ desiderabāt, p̄pter multas vti
litates. ⁊ p̄ferim, p̄pter nouem, pur scribit
Inno. iiii. sup illud **Ps.** Et nūc qđ est expe/
ctatio mea. nōne dñs. **Ps. cxxviii.** Primo
nāq; expectabāt euz vt doctorem. **Deec. x.**
Temp. reqrēdi dñm. cū venerit qui doce
bit nos iusticiā. **Un̄ tā qđ post aduētū ip̄s**
dr. Joel. ij. Exultate ⁊ letamini ī dño deo
v̄ro. qz dedit vobis doctozē iusticie. **Doc**
p̄mū desiderū ep̄m̄it in antiphonis. **Et**
p̄mo ī p̄tia añ. qđ incipit. **D** sapia. vbi habet
in fine. veni ad docēdū nos viā prudentie
Et sumit **Lu. i.** vbi dr. **Ad** dandā sciaz sa/
lutis plebi ei. **Principiū** aut̄ añe. sumitur
Ecc. xxiiij. Secōdo desiderabāt ⁊ expecta/
bāt eū vt redēptozē. **Ps.** Redēptiōem mī
sit dñs plo suo. **Bursa** ī qđ p̄posita fuit ista
redēptio fuit beata v̄go. ⁊ significat hoc ī
scōa añ. **D** adonay. **Et** sumit **Judith. vl.**
qđ moysi in igne rubi apparuisti. **Ecce** redē
ptio in bursa. **Un̄** subdit. veni ad redimē
dū nos in brachio extento. **Tertio** deside
rabāt ⁊ expectabāt eū vt liberatozē a lūm/
bo. **Zach. ix.** Tu qđ in sanguine tuo educi
sti vincros de lacu in qđ nō erat aqua. qđ si
gnificat in tertia añ. **D** radix yesse. **Et** su
mit **Isa. xi.** **Et** in fine subiūgit. veni ad li
berandū nos. **Quarto** desiderabāt euz vt
liberatozē a carcere petoz. **Tren. iij.** La
p̄sa est in lacū vira mea. ⁊ posuerūt sup me
lapidē. **Exp̄m̄it** in q̄rta añ. **D** clavis da
uid. **Et** sumit **Isa. lxxij.** **Et** subdit. Venit
educ vincitū de domo carceris. sedentē in
tenebris ⁊ ī ymbra mortis. **Et** sumit **Isa.**
xlj. vbi dr. **D**edi te in fedus ppli. ⁊ in lucez
gentiū vt apires oculos cecoz. ⁊ educeres
de cōclutione vincitū. de domo carceris se
dentes in tenebris. **Quito** expectabāt eū
vt illuminatozē cordiū **Lu. ij.** **Qđ** parasti
añ facie oim̄ ploz. **Lumē** ad reuelationē
gentiū. **Doc** ep̄m̄it in q̄rta añ. **D** oriēs
splendor. **Et** sumit **Zach. yi.** **Et** ibi subdit
splendor lucis eterne. **Et** sumit **Sap. vij.**
Et subdit. v̄i ⁊ illumia sedētes ī tenebris
⁊ in ymbra mortis. **Et** sumit **Isa. ix. ps.** **Et**
ortū est in tenebris lumē rectis corde. **Se**
cto desiderabāt eū vt p̄ctozem ⁊ hostes
Isa. xix. **D**ittet eis saluatozē ⁊ p̄pugnato
rē qđ liberet eos. **Doc** petis in sexta añ. **D**
rex gentiū. **Et** subdit. **Et** dñator eaz. **Qđ**
sumit **Aggei. vli.** **Et** in fine subdit. **Veni**

salua hoīem. **Sicut** ḡ expectauerūt dñm
venturū in carnē. ita nos expectam⁹ cum
ventur⁹ ad iudiciū vt remuneratozē ⁊ sal
uatorē. qđ petim⁹ in septia añ. **D** emanū
el rex ⁊ legiser n̄r veni ad saluandum nos.
Sed qz auxilijs sc̄toz indigem⁹ in p̄nti ⁊
in futuro. ideo de sc̄tis adduntur alie due
añe. **Un̄** octaua est **D** thoma didime. **In**
qđ subdit. succurre nobis miseris. ne dāne
mur cum impijs. in aduētū iudicis. **Nonā**
añ est **D** v̄go v̄ginuz. **Et** bñ īmediate añ
natiuitatē xpi dr. qz de v̄gine natus est ille
desiderat⁹ dñs. **Sed** qre sc̄ti p̄ses tor se/
culis annozū expectātes. in desiderio suo
sunt frustrati. **Quia** **Lu. x. dr. de eis.** **Uo**
luerūt hec videre. ⁊ nō viderūt. **Ho.** **Uo**
luerunt videre deū in hūanitate n̄ra. ⁊ nō
viderūt coz pal̄. licet sp̄ual̄ sic **Abraam** qđ
vidit et gauisus ē. **Joh. viij.** **Ad** qđ breuē
dicēdū fm̄ **Tho. sup. iij. smiaz. di. iij. q. ij.**
ar. i. **Q**antiq̄ p̄ses nō potuerūt mereri in
carnationē xpi ex trib. **Primo** qz merit⁹
p̄mi hoīs nō se exēdit ad t̄ta naturā hu
manā. **Sz** incarnatio est medicamētū ro/
tius nature hūane. nullo ḡ mō potuit ab
aliq̄ puro hoīe mereri. **Secōdo** qz illud qđ
est p̄ncipiū merendi nō p̄t cadere sub me
rito. **Sed** incarnatio qđāmō est p̄ncipiū
merendi. imo est cā oim̄ meritoz hūanoz.
Quia om̄ia merita n̄ra efficaciam habēt a
xpo p̄ quē gr̄a ⁊ veritas facta est. ḡ non po
tuerūt mereri. **Tertio** qz meritū hūanum
nō se exēdit vltra p̄ditionē hūanaz. qđ in **B**
cōsistit vt aliq̄s mereatur aliquā diuinita
tis ⁊ bonitat̄ participationem. fm̄ qz tota
plenitudo diuinitat̄ habitet ī hoīe. **Doc**
exēdit cōditionē hūanā ⁊ om̄e meritū hu
manū. ḡ nullo mō cadere p̄t sub merito ni
si large dicatur meritū oim̄ participatio ad
aliqđ hūdū qđ p̄cessit ī genere hūano. **Dec**
Thomas.

Dixi tertio qđ in verbis p̄mis/
sis describitur ad
uent⁹ filij dei. vt acceptabilis ⁊ solaciōsus
ex p̄piciabili pietate diuine bonitat̄. cū
dr. **D**ansuet⁹. **Ac** si enī diceretur. licet sit
rex magnus ⁊ terribilis sup om̄ē terraz.
tamen nō venit debellare aut iudicare ho
mines sed demōes. **Et** ideo demonib⁹ ve
nit terribilis vt eos iudicet. **Joh. iij.** **Nūc**
iudiciū est mundi. hoib⁹ vero pi⁹ ⁊ miserū
coz ⁊ p̄piciabil. **Quia** **Joh. iij.** dicit. **Accē**

Dominica prima aduentus

pater misit filium ut iudicet mundum: sed ut saluet mundum per ipsum. Venit ergo eis mansuetus tripliciter: primo corde. **Matth. xi. Di-**scite a me quia mitis sum et humilis corde. **Secundo ore. Hier. xi. Ego quasi agnus mansuetus** qui portatus ad victimam. **Tertio opere. Zo-**pho. ii. **Duerite iustitiam. Quia mansuetus. Ut** ergo mansuetus ut mansuetudinem doceret suos suos corde ore et opere. **Extra illi** superbi am qui totum genus humanum seducebat. **Istud** dominus voluit ostendere in eo quod tempore passionis venit sedens super asinam sicut de eo propheta predictum fuerat. **Zach. ix. Dominus facere voluit propter** quantum. **Primo** ut homini statum suum qualem tunc habuit insinuarer. **Deo** enim tunc erat similis asino propter pacem. **Iuxta illud psalmi. Dominus** cum in honore esset non intellexit. **Comparatus** est iumentis insipientibus et silis factus est illis. **Sicut** enim iumentum non nullo alio sollicitum est nisi de terra de qua vivit. **Unde** ad eam spiritus inspiravit nihil curas de celestibus ita homo ante christi adventum deditur erat terrenis nihil curas de celestibus. **Unde** sibi dicebatur illud. **Isa. i. Si** audieritis me bona terre comedetis. **Nec** solum quod terrena curabat sed et dominum terre non cognoscebat. **sicut** cognovit dominus. **Isa. i. Cognovit** bos possessorem suum et asinus praesepe domini sui. **israel** autem me non cognovit. **Nec** tunc cognoscebat seipsum. **sicut** dominus stendo super hierusalem ostendit ante hierusalem. **Luc. xii. Si** cognovissetis super statum tuum et mala tibi imminetia sceres etiam. **Secundo** voluit hoc facere dominus ut superbia iniquitatis destrueret. **Unde** zach. ix. **Postquam** dictum est. **Ecce** rex tuus venit tibi super asinam. **Sequitur** et de spadat quadriga ex ephraim et equum de hierusalem. **Unde** i. **Assido** tractans illud psalmi. **Ab** in crepatione tua deus iacob dormitauerunt qui ascenderunt equos. **Dicit** quod hec propheta dicit de illis superbis qui in actibus suis gloriantur in quo non sedet christus. **i. saluator.** **Iuxta** illud psalmi. **Non** saluat rex per multas virtutes. **psalmi. xxxii. Glosa.** **Rex** qui carne sua regit non saluat per multam virtutem. **s. si** in ea presumit ascribere sibi bona et non deo. **Nec** solum rex talis non saluat sed etiam gigas qui rege fortior qui contra mundum et suam concupiscentiam militat non saluabitur in multitudine virtutis sue. **s. si** superbiendo deum se exaltat. **Cuius** ratio sequitur quia isti ambo non saluantur quia fallax equus ad salutem. **i. superbia** estimatio qui ascendit estimans se sua virtute saluandum fallax est. **Unde** in habundantia

virtutis sui. **i. quanta** cum sit perfectus. **quantocius** sperat sic equus tanto gravius cadit seorsum equi. **Tertio** voluit hoc facere dominus ut se simplices in habitare ostenderet iuxta illud. **Unde** simplicibus innocinatio est. **Quarto** ut peccatores rationes asinos ponderibus peccatorum oneratos sibi de cetero associandos monstraret secundum Crisostomum. **Unde** ipse dicit. **Matth. xi. Trās-**ite ad me omnes qui laboratis et onerati estis. **Et** quibus omnibus infero tria correlaria desiderabilia mentibus devotis christifidelium. **Primo** quod volens ut christus in mente hominis hodie adveniat. **necesse** habet carnalia desideria reprimere. **Istud** patet per hoc quod christus venit ut rex qui a regendo dicitur est. **Rex** autem secundum Hieronymum. **de summo** bono ca. ix. dicitur etiam quibus devotus qui recte agit et sensus suos bene regit. **et** moribus resistens sibi rationabiliter discretionem componit. **Hac** ratione hodie consulit christianis ieiunium quod concupiscentiam refrenat et caro domat ut obediat impio rationi. **Secundo** infero quod volens ut christus in mente hominis adveniat debet habere devotum desiderium ad celestia. **Istud** patet quia christus non venit in mundum nisi desiderat a patribus. **Unde** de iusta anima dicitur. **Desiderium** cordis est tribulatio ei domine. **psalmi. xxxviii. Nota** tunc dicit desiderium cordis non carnis. **quod** tale non exaudit. **Job. xxxviii. Clamor** et acrioris non exaudit. **ita** exponit Innocentius. **istud** verbum. **Tertio** infero quod volens mereri christi adventum in se per gratiam debet habere perfectam mansuetudinem et humilitatem. **Istud** patet quia christus venit super asinam humilem et mansuetam. **Unde** iacobus. **In** mansuetudine suscipite insitum verbum. **Et** ecclesiasticus. **Be-**neplacitum est deo fides et mansuetudo. **Primi** significat incipientes. **quod** est carnalia desideria reprimere et sic vicia vitare. **Secundi** significat proficientes. **in** quibus sancta desideria virtutum debent crescere. **ut** dicit Dugos de archa mystica. **Et** tertium significat perfectos qui domine profunda humilitate virtutes congregatas custodire ne pereant secundum Gregorium in domine. **eo** quod perit omne quod agit si non in humilitate teneat. **De** omnibus his dicitur in psalmi. **Declina** a malo qui ad primos incipientes. **Et** fac bonum qui ad secundos. **s. proficientes** in quibus pace et perseverantia. **ter** sequitur secundum Innocentium. **qui** ad tertios. **s. perfectos.** **Tales** ergo qui sic disponunt in corde conscientia meredunt habere gratiosius in se saluatoris adventum per gratiam in presenti et in futuro per gloriam. **Ad** quam nos perducatur rex christus dominus. **Sermo. III. dominice prime adventus.**